

WYMAGANIA EDUKACYJNE z EDUKACJI OBYWATELSKIEJ

Realizacja programu edukacja obywatelska w IV Liceum Ogólnokształcącym im. gen. Stanisława Maczka w Katowicach odbywa się na podstawie zatwierdzonego programu nauczania autorstwa Urszuli Małek i Sylwii Żmijewskiej -Kwiręg „Masz wpływ”. Program nauczania edukacji obywatelskiej dla liceum ogólnokształcącego i technikum, zgodny z podstawą programową do edukacji obywatelskiej z 2025 r., wydawnictwo Nowa Era.

I.ZASADY OGÓLNE OCENIANIA NA LEKCJACH EDUKACJI OBYWATELSKIEJ

1. System punktowy ma charakter otwarty, co oznacza, że liczba punktów możliwych do uzyskania w ciągu semestru (roku szkolnego) nie jest ustalona z góry.
2. Nauczyciel dostosowuje formy i wymagania stawiane uczniom do zaleceń zawartych w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego i opiniach poradni psychologiczno-pedagogicznej.
3. Na początku roku szkolnego nauczyciel informuje uczniów o zakresie wymagań na określoną ocenę oraz o sposobie i zasadach oceniania.
4. Zakres dłuższych sprawdzianów, testów pisemnych i ich dokładne terminy są podawane przez nauczyciela z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem po uzgodnieniu z klasą.
5. Kartkówki i odpowiedzi ustne obejmują materiał wyznaczony przez nauczyciela.
6. Sposoby i formy pomiaru dydaktycznego stosowane na lekcjach edukacji obywatelskiej.:
 - sprawdziany/ testy
 - odpowiedzi ustne
 - kartkówki
 - prezentacje
 - aktywność

7. Uczeń ma prawo do pisemnej poprawy sprawdzianu, jeżeli otrzyma za sprawdzianu mniej niż 45%,wówczas poprawia sprawdzian w drugim terminie wyznaczonym przez nauczyciela (nie później niż dwa tygodnie po oddaniu pracy klasie). Wynik poprawianego sprawdzianu pisanego w drugim terminie nie anuluje uzyskanego wcześniejszego wyniku z pracy pisemnej.
8. W przypadku nieobecności ucznia na pisemnej formie sprawdzania wiedzy (sprawdziany, testy) nauczyciel wpisuje do dziennika NB. Uczeń jest zobowiązany do napisania go w terminie wyznaczonym przez nauczyciela mogąc uzyskać max. liczbę punktów/ procentów, nie później, niż do dwóch tygodni po powrocie na zajęcia szkolne.
9. Jeżeli uczeń nie napisze sprawdzianu/testu/ w drugim wyznaczonym przez nauczyciela terminie lub jeżeli nieobecność ucznia na pierwszym terminie sprawdzianu jest nieusprawiedliwiona otrzymuje za nią 0% , bez możliwości poprawy. Odstąpienie od tej zasady jest możliwe tylko w przypadkach losowych, po bezpośrednim kontakcie z rodzicami ucznia i wychowawcą klasy.
10. Uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania na początku lekcji. Uczniowi przysługuje: jedno nieprzygotowanie na semestr.

II. WYMAGANIA EDUKACYJNE NA OCENY PÓŁROCZNE I KOŃCOWOROCZNE.

1. Wymagania edukacyjne wynikają z realizacji podstawy programowej i przyjętego programu nauczania.

KLAS II

I semestr:

1. Ja i społeczeństwo
2. Szkoła jako wspólnota
3. Samorząd terytorialny

II semestr:

4. Polska państwem demokratycznym
5. Prawo i prawa człowieka
6. Organy władzy RP

KLASA III

1. Polityka i życie publiczne
2. Polska w Europie
3. Współczesny świat

2. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny szkolne

Ocena dopuszczająca:

- potrafi przy pomocy nauczyciela wskazać definicję kluczowego pojęcia (patriotyzm, grupa społeczna, samorząd uczniowski, samorząd terytorialny)
- wymienia co najmniej jeden przykład ilustrujący dane pojęcie
- podaje najprostsze przykłady z otoczenia szkolnego lub lokalnego (działanie samorządu uczniowskiego, jedno zadanie gminy)
- reaguje w przypadku łamania podstawowych reguł szkolnych lub wewnątrzszkolnych (wskazuje, gdzie znaleźć statut szkoły, reaguje na co zwrócić uwagę przy naruszaniu praw ucznia)
- biernie uczestniczy w wybranych formach aktywności obywatelskiej (np. w obchodach lokalnej rocznicy)

Ocena dostateczna:

- samodzielnie opisuje i wyjaśnia proste pojęcia oraz podaje dwa przykłady ich zastosowania
- rozróżnia podstawowe kategorie (np. patriotyzm obywatelski vs patriotyzm narodowy; grupy inkluzywne vs ekskluzywne) i omawia je w prosty sposób
- wskazuje dwa, trzy obszary problemowe lub zadania do rozwoju w szkole, klasie lub społeczności lokalnej
- potrafi posłużyć się podstawowymi źródłami prawa (statut szkoły, regulamin SU, podstawowe zapisy konstytucyjne dotyczące obowiązków obywatelskich)
- przygotowuje podstawowe dokumenty wniosku o dofinansowanie inicjatywy szkolnego lub lokalnego budżetu obywatelskiego ze wsparciem nauczyciela/nauczycielki

Ocena dobra:

- podaje co najmniej trzy różnorodne przykłady obrazujące dane pojęcie lub zjawisko i omawia ich znaczenie
- analizuje wybrane mechanizmy funkcjonowania grup, konfliktów czy struktur samorządowych (np. fazy rozwoju grupy, sposoby rozwiązywania konfliktów w zespole)
- porównuje różne poziomy samorządów (gmina- powiat- województwo) wyjaśnia zasady zlecania zadań i zasadę pomocniczości
- samodzielnie redaguje krótki szkic projektu edukacyjnego (np. budżet obywatelski) z uwzględnieniem obowiązujących terminów i formularza
- bierze aktywny udział w spotkaniu lub konsultacjach społecznych, formułując i przekazując własną opinię organom władzy lokalnej

Ocena bardzo dobra:

- podaje cztery lub więcej szczegółowych przykładów pogłębionych o analizę źródeł i skutków (np. piramida nienawiści przy omawianiu dyskryminacji, ruchy miejskie przy patriotyzmie lokalnym)
- odwołuje się do wyników badań społecznych, zestawia je z własnymi obserwacjami i doświadczeniami
- analizuje wszystkie formy aktywności obywatelskiej dostępne dla młodzieży (wolontariat, inicjatywa lokalna, fundusz sołecki, budżet obywatelski) oraz opisuje zagrożenia wynikające z dezinformacji
- opracowuje projekt edukacyjny i uzasadnia wybór działań do realizacji
- inicjuje i prowadzi dialog na tematy sporne wykorzystując różne formy debaty i weryfikując informacje z kilku niezależnych źródeł

Ocena celująca:

- krytycznie ocenia różne perspektywy, wskazuje podobieństwa i różnice między pojęciami oraz mechanizmami (np. porównuje konflikty interesów, wartości i relacji)
- formułuje innowacyjne propozycje działań obywatelskich, przewiduje ich skutki i planuje kolejne etapy ich realizacji
- bada i interpretuje dane statystyczne dotyczące poziomu zaufania społecznego czy partycypacji nastolatków, zestawia je z innymi przykładami w tym międzynarodowymi
- projektuje i realizuje własny projekt edukacyjny, od diagnozy potrzeb do podsumowania efektów
- podejmuje trudne dialogi międzygrupowe i międzykulturowe, prowadzi mediacje oraz interweniuje w sytuacjach mowy nienawiści, wskazując konkretne rozwiązania systemowe i indywidualne.

III. Wymagania i zasady oceniania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

A. Wymagania edukacyjne w stosunku do uczniów, u których stwierdzono trudności w uczeniu się na podstawie orzeczenia Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej zostają dostosowane indywidualnie zgodnie z zaleceniami poradni. W zależności od rodzaju dysfunkcji ucznia uwzględnia się:

- wydłużenie czasu pisania sprawdzianów, kartkówek i odpowiedzi ustnych,
- poprawianie ze sprawdzianów może odbywać się w formie wypowiedzi ustnych, nauczyciel upewnia się, czy uczeń zrozumiał polecenia i stosuje pytania naprowadzające,
- skracanie zadań poprzez dzielenie ich na mniejsze zadania cząstkowe,
- przy ocenianiu chronologii wydarzeń nauczyciel uwzględnia zalecenia PPP odnośnie zapisu dat (np. daje uczniowi daty do wyboru),
- przy ocenianiu pracy z mapą, analizie tabel i wykresów nauczyciel uwzględnia indywidualne zalecenia PPP , zadaje pytania pomocnicze,
- jeżeli prace ucznia są nieczytelne może odczytać je nauczycielowi lub napisać na komputerze,

- nie ocenia się poziomu graficznego prac pisemnych, estetyki rysunków, zeszytów,
- problemy wynikające z zaburzeń koncentracji uwagi, rozpraszanie się pod wpływem bodźców zewnętrznych – stała kontrola zachowania ucznia podczas lekcji, ze zwróceniem uwagi na kompletność notatek w zeszycie,
- stosowanie odpowiedniego systemu komunikacji: proste, krótkie zwroty, podawanie tylko jednego polecenia, mobilizowanie do częstych wypowiedzi, pomoc w formułowaniu i konstruowaniu notatki,
- odczytanie przez nauczyciela poleceń zawartych w sprawdzianach, podręcznikach, co ułatwi uczniowi zrozumienie,
- chwalenie za włożony wysiłek i najmniejsze postępy i sukcesy, motywowanie do wzmożonego wysiłku w przezwyciężaniu trudności.

B. Praca z uczniem zdolnym na lekcjach edukacji obywatelskiej.

a) cele:

- umożliwienie rozwoju zainteresowań,
- kształtowanie umiejętności pracy ze źródłami różnego typu,
- pomoc w osiąganiu sukcesów i planowaniu dalszej drogi kształcenia.

b) sposoby realizacji celów:

- stała motywacja do rozwijania zainteresowań i poszerzania wiedzy obywatelskiej uczniów,
- zachęcanie uczniów do aktywnej pracy na lekcji poprzez analizę tekstów źródłowych wymagających szerszej znajomości tematu,
- ścisła współpraca z wychowawcami i psychologiem, pedagogiem w rozpoznawaniu zdolności uczniów,
- wskazywanie uczniom literatury i czasopism wzbogacających wiedzę,
- polecanie wystaw i imprez w różnych instytucjach,
- propozycje realizacji projektów i prezentacji klasowych, szkolnych i ogólnopolskich,
- motywowanie uczniów do udziału w olimpiadzie i konkursach,
- organizacja zajęć poszerzających wiedzę obywatelską i wiedzę o problemach współczesnego świata.